

Diela Mikuláša Russnáka z morálnej teológie

ThDr. Vojtech Boháč, PhD.

Z celkového diela M. Russnáka k dielam z morálnej teológie je zaradených sedem diel.

DE LIBERTATE ET INDEAENDENTIA ECCLESIAE. PREŠOV, 1942, s. 130

Autor v úvodnej časti v 8 paragrafoch podáva nutné poznatky k problematike. Deviaty paragraf je venovaný slobode a nezávislosti Cirkvi a kánonom. Autor uvedený paragraf rozdelil na tri celky s názvami:

Kánony a cirkevné inštitúcie Cirkvi so siedmimi pohľadmi na problematiku.

Kánony a Cirkev.

Sloboda a nezávislosť rímskeho veľkňaza.

Desiaty paragraf tvorí záver - konklúzia.

SIMONIA, PREŠOV, 1942, s. 180

Dielo o simonii je napísané ručne v ruštine. Je rozdelené na hlavy a paragrafy. Ako zvyčajne, je uvedené úvodným slovom autora, v ktorom objasňuje príčinu napísania práce. Po úvode nasledujú jednotlivé hlavy:

Účasť Východu na rozvoji teológie.

Východné zákonodarstvo katolíckej Cirkvi k otázke simonie.

- § 1. Zákaz kánonov kúpiť /predať/ kňazskú vysviacku /milosť/.
- § 2. Simonia je aj pokušenie kúpiť kňazskú dôstojnosť.
- § 3. Simonia je podávanie sv. prijímania za peniaze.
- § 4. Simonia je za peniaze súhlasiť s ekonómom a kostolníkom.
- § 5. Simonia je prijať peniaze za vstup do rehole.
- § 6. Simonia je kúpiť cirkevný úrad od svetských hodnostárov.
- § 7. Simonia je zle použiť svoju moc a nezákonne zabrániť slúžiť sv. liturgiu.
- § 8. Nový spôsob simonie je preložiť niekoho na miesto druhého.
- § 9. Hriech simonie sa vzťahuje aj na sprostredkovateľa simonie.
- § 10. Simonia je priame spojenie so simonitmi.

Západné zákonodarstvo katolíckej Cirkvi k otázke simonie /s citovaním kánonov CIC/.

Simonia je otázka aj sv. krstu, ktorý sa vysluhuje za peniaze.

Záverečné slovo.

KÖNYVISMERTETÉS: V. TOWER: ILLEM KÓDEX PAPOK ÉS SZERZETESK SZÁMÁRA I. ÉS II. KÖTET, PREŠOV, 1947, s. 213

Uvedené zväzky sú recenzie na vydané knihy iných autorov.

Prvý uvedený zväzok podáva recenziu na kódex spoločenského správania sa pre kňazov a rehoľníkov. Autor je V. Tower, ktorý svoje dielo napísal v maďarčine, preto aj recenzia je v maďarčine.

V. Tower napísal svoje dielo v dvoch zväzkoch, delených na body. V prvom zväzku je 41 bodov, v druhom 65 bodov. Zahrňujú všetky sféry života kňaza a rehoľníka a dávajú riešenie v konkrétnych situáciách pre kňaza a rehoľníka.

Recenzent vysoko hodnotí dielo V. Towera a vyslovuje presvedčenie, že pre mnoho krásnych príkladov je vhodné nielen pre spoločenský styk, ale dokonca na meditáciu.

Vrelo ho doporučuje všetkým spolubratom.

ADNOTATIONES HISTORICAE DE FASCICULO IN HONOREM CONSCRIPTO EXCMI ET RDMI DOMINI EPISCOPI PAULI GOJDIČ IUBILAEUM IN ANNUM ORDINATIONIS SUAE AGENTIS VIGESIMUM, FRAGOPOLI, 1947, s. 191

Druhé dielo je recenzia na knihu, vydanú z príležitosti 20. výročia biskupskej vysviacky J.E. Pavla Gojdiča, prešovského biskupa.

Recenzent so všetkou podrobnosťou sa venuje dielu, kapitolu po kapitole rozoberá a pridáva svoje prípadné postrehy.

GÁSPÁR FERENC: A FÖLD KÖRÜL, PREŠOV, 1947, s. 437

Tretí zväzok podáva recenziu na šesťzväzkový cestopis F. Gašpara: Okolo sveta. Názvy jednotlivých zväzkov sú:

Od Hamburgu po Tenerife /18 hláv/

Západná India a Afrika /18 hláv/

Východná a holandská India /10 hláv/

S plachtami okolo Ázie/23 hláv/

Austrália, Tichomorské ostrovy, Japonsko, Čína, Sibír /20 hláv/

Rytierska doba námorníctva /17 hláv/ + Námornícke epizódy.

Recenzent rozsiahle dielo podrobne a pozorne prečítal. Mal veľmi dobré historické a zemepisné znalosti, čo v tomto diele veľmi dobre zúžitkoval. Medzi nedostatkami, ktoré sa

opakujú, vyčíta autorovi nedostatočné a nepresné historické znalosti, ktoré o jednotlivých miestach, kde kotvia, uvádza.

Za najzávažnejší nedostatok považuje náboženské presvedčenie autora, ktorý je unitár a v diele sa nevie oslobodiť od tých ideí, ktoré ho dostávajú do ťažkej pozície ako autora.

Na osvieženie ducha a rozhl'adenie sa po svete recenzent cestopis odporúča.

Recenzent z diela vypísal cudzie slová, ktoré sa v diele našli a uviedol ich zvlášť v 17. zväzku Tractatus varii.

Autor - recenzent - vynikajúcim spôsobom ukázal možnosť vznešenej relaxácie a oddychu cibrením ducha v inej užitočnej sfére.

CITATA. ORDINE ALPHABETORUM EX FONTIBUS LITERARUM - CHÝBA

FACETIAE, PREŠOV, 1948, s. 430

Zostavovateľ - autor - pozbieral a zostavil zo zaujímavostí veľmi dobrú „relaxačnú“ knihu. V predslove k dielu píše, že po mnohých rokoch vážnej a ťažkej práce, ktorá nevyčerpáva len telo, ale najmä ducha človeka, je dobrý pre človeka odpočinok, ktorý ho osvieži aj v pokročilom veku. Uvedenú zbierku ponúka každému záujemcovi o duchovné osvieženie.

Zbierka je rozsiahla a podľa zostavovateľa každý si môže vybrať „osvieženie“ podľa svojho záujmu. Zbierka obsahuje aforizmy, anekdoty, magické čísla, zvláštnosti, príslovia, rekordy, výroky, žarty a ešte iné druhy zábavných motívov na oddych a osvieženie ducha.

SÚHRN MORÁLNEHO DIELA

Práce morálneho obsahu autor spracoval počas a po II. svetovej vojne v rokoch 1942 - 1948. Spomínané obdobia boli časom, keď bolo treba upevniť v srdciach Boží poriadok aj po stránke cirkevného poriadku, založeného na Božom zjavení. Uvedené morálne diela rozhodne k uvedenému cieľu prispeli.

PRÁVNICKÉ DIELA

Z celkového diela M. Russnáka k právnickým dielam v práci je zaradených 20 zväzkov:

85. CJC respectu...

86. CJBC I. Pii papae XI.

87. CBJC II.

88. CBJC III.

- 89. CBJC IV.
- 90. CBJC V.
- 91. CBJC VI.
- 92. CBJC VII.
- 93. CBJC VIII.
- 94. CBJC IX.
- 95. CBJC X.
- 96. CBJC XI.
- 97. CBJC XII.
- 98. CBJC XIII.
- 99. CBJC XIV.
- 100. CBJC XV.
- 101. Ius Matrimoniale...
- 135. Egyházjog I.
- 136. Egyházjog II.
- 137. Egyházjog III.

**CJC RESPECTU HABITO EDENDI PRO IURE ECCLESIAE CATHOLICAE ORIENTALI CJC,
PRJAŠEV, 1929, s. 146**

Právnické dielo je napísané po latinsky. Po úvode autora je rozdelené na 11 paragrafov:

- § 1. Úvod
- § 2. Legislatíva CIC
- § 3. Vnútorne dispozície Kódexu
- § 4. CIC vo vzťahu k právu Východnej katolíckej cirkvi
- § 5. Vzťahy medzi veriacimi katolíkmi východného a západného rítu v Kódexe
- § 6. Prvé pravidlo je: rozličné obrady v katolíckej Cirkvi sú rovnocenné
- § 7. Vzájomné vzťahy medzi kňazmi rozličných katolíckych obradov
- § 8. Vzájomné vzťahy medzi veriacimi rozličných katolíckych obradov
- § 9. O platnosti rozsahu Kódexu na východných katolíkov
- § 10. Kánony CIC majúce silu zákona v práve Východnej katolíckej cirkvi
- § 11. Spôsob kodifikácie kódexu pre právo Východnej katolíckej cirkvi

CODEX LURIS CANONICI I. - VI. ZV.

Uvedené zväzky sú doslovným prepisom Kódexu CIC 1917 v latinskom jazyku, aj s poznámkovým aparátom.

I keď to nie je originálne dielo, obdiv si zaslúži presný prepis, najmä poznámkového aparátu. Prepis bol vyhotovený k študijným účelom. Svedčia o tom podčiarknuté časti.

CIC PII PPAE XI. AUCTORITATE PROMULGATUS, TOMUS VII.

Po predchádzajúcich šiestich zväzkoch, ktoré v prepise uvádzajú celý kódex z roku 1917, v siedmom zväzku uvádza dokumenty pápežov, ktoré sú právneho charakteru.

Nasledujú za sebou v tomto poradí:

- I. Vacante Sede Apostolica - constitutis Pii pp. X. 2S. XII. 1904
- II. Comissum Nobis - constitutio Pii pp. X. 20. jan. 1904
- III. Praedecessores Nostre - constitutio Leonis pp. XIII. 24. maii 1882
- IV. Cum illud - constitutio Benedicti pp. XIV. 14. dec. 1742
- V. Sacramentum poenitentiae - constitutio Benedicti pp. XIV. 1. junii 1741
- VI. Altitudo - ex constitutiones Pauli pp. III. 1. junii 1537
- VII. Romani pontificis - constitutio S. Pii pp. V. 2. augusti 1571
- VIII. Populis - constitutio Gregorii pp. XIII. 25. januarii 1585

Po týchto dokumentoch nasleduje abecedný ukazovateľ mien a vecí. Je písaný po rusky, azbukou.

AZ ÚI KÁNONKÓDEX ÉS AZ EGYHÁZ JOGFEGYELME, ÉPERJES, 1918, s. 151

Uvedené dielo je napísané v maďarskom jazyku. Po úvode má 5 hláv:

Pramene k novému kódexu

Rozdelenie nového kódexu

Nový kódex a právny poriadok Východnej cirkvi

Vzťahy veriacich latinského a gréckeho obradu na základe nových kánonov

Platnosť /rozšírenie platnosti/ nového kódexu na katolíkov byzantského obradu

Obsah.

CODEX B CIC - TOMUS IX. - FRAGOPOLITANAE, 1931

Uvedené dielo obsahuje:

List prefektovi Východnej kongregácie, Autor v ňom v 15 bodoch uvádza dôvod, čo ho viedlo k napísaniu diela.

Obsah kódexu podľa kníh.

Vlastnú prácu, ktorú tvorí abecedný zoznam právnych výrazov v Kódexe. Uvádza aj kánony, v ktorých sa nachádzajú. Niekedy cituje aj celé vety s uvedeným výrazom. Počet takto citovaných pojmov je približne 886.

Dielo na základe uvedených pojmov napomáha k lepšej orientácii v Kódexe.

HISTORIA CODICIS CIC PRO DISCIPLINA ECCLESIAE ORIENTALI IUSSU SUMMI PONTIFICIS PII ROMANORUM PONTIFICUM XI. EDENDI, FRAGOPOLITANAE, 1932¹, s. 303

Dielo je členené na úvod, 66 paragrafov a obsah.

Po úvodnom slove autor uvádza v piatich paragrafoch práce od rozličných autorov k latinskému kódexu 1917.

Vo zvyšných 61 paragrafoch pojednáva o praktických otázkach, napr. o vzťahu latinského kódexu k disciplíne Východnej cirkvi, ako aj dokumentáciu, i prejednávanie jednotlivých častí zamýšľaného kódexu na úrovni eparchiálnej, ako aj relácie do Ríma.

Môžeme predpokladať, že i tieto materiály napomohli vzniku CCEO pre Východnú cirkev.

HISTORIA CODICIS CIC. PROIECTUM INCL. COMMISSIONIS ROMANAE DE CANONIBUS INDE A 144 BIS USAUE 725 QUINAUINCTUIES, FRAGOPOLITANAE, 1933, s. 303

Uvedené dielo je v latinčine. Obsahuje 21 paragrafov. V paragrafoch 1-3 a 17-21 sú uvedené rozličné sprievodné listy, ktorými sa zaslané dielo žiadalo prijať a podporiť.

V paragrafoch 4-15 sú návrhy - projekty - kánonov 144 - 725 zaslané z Ríma na vyjadrenie.

Vlastná relácia autora je v 16. paragrafe. Je členená na osem častí:

A.) Všeobecné poznámky

B.) Špeciálne poznámky k projektu

Relácia k návrhu kánonov 145 – 275

Relácia k návrhu kánonov 271- 328

Relácia k návrhu kánonov 329 – 390

Relácia o návrhu kánonov „O patriarchoch“

Relácia ku kánonu 315

Relácia ku kánonom 391- 725

Relácia ku kánonom 144-bis, 144-ter, 144-quater a 144 quingues

---

¹ Dátum uvedený na základe listov, písaných v súvislosti s dielom.

Vlastné dielo tvorí 16. paragraf a listy, zaslané jednotlivým osobnostiam so žiadosťou o podporu návrhu na patričných oficiálnych miestach.

HISTORIA CODICIS CIC. PROIECTUM INCL. COMISSIONIS ROMANAE DE CANONIBUS INDEA T26 USQUE AD CANONEM 1153, FRAGOPOLITANAE, 1934, STR. 157

Uvedené dielo je v latinčine. Obsahuje 7 paragrafov. V paragrafoch 1- 2 sa cituje list Východnej kongregácie v taliančine a v preklade do maďarčiny. V paragrafoch 5 - 6 sa uvádzajú sprievodné listy k posudku a k poznámkam k jednotlivým kánonom.

Paragraf 3 obsahuje návrh kánonov zaslaných Východnou kongregáciou.

Vlastné poznámky autora ku kánonom 726 -1153 sú uvedené v paragrafe 4.

Štvrtý paragraf je členený na deväť častí:

Všeobecné zásady

Špeciálne poznámky:

O krste

O birmovaní

O najsv. Eucharistii

O pokání

O pomazaní chorých

O kňazstve

O manželstve

Vlastnou tvorbou autora je štvrtý paragraf podľa vyššie uvedeného poriadku.

HISTORIA CODICIS CIC. PROIECTUM INCL. COMISSIONIS ROMANAE DE CANONIBUS A 1154 - 1551, FRAGOPOLITANAE, 1935, S. 369

Uvedené dielo je v latinčine. Obsahuje dve časti.

Prvá časť má 6 bodov:

List z Ap. adm. do Miškovca

List z Východnej kongregácie v taliančine

List z Východnej kongregácie v preklade do maďarčiny

Návrh kánonov 1154 -1551

Štúdia P. Cyrila Korolevského o kánone 1248

Štúdia P. Cyrila Korolevského v preklade do maďarčiny

Druhá časť má názov Relatio de Schemate canonum 1154 -1551.

Úvod je členený u autora ako obvykle:

Všeobecné poznámky: Všeobecné zásady.

Nové všeobecné princípy

Špeciálne poznámky.

V ďalšej časti postrehy autora sledujú zadelenie návrhu schémy:

časť - *Sväté miesta* - obsahuje kánony 1154 -1254 a tituly IX - XIV.

časť - *O Božom kulte* - obsahuje kánony 1255 -1321 a člení sa na tituly XV – XIX.

časť - *O učiteľskom úrade Cirkvi* - obsahuje kánony 1322 -1408 a člení sa na tituly XX - XXIV.

časť - *O časných dobrách Cirkvi* - obsahuje kánony 1409 -1551 a člení sa na tituly XXV - XXX.

Vlastné dielo tvorí druhá časť, ako je uvedené vyššie.

CORPUS IURIS CANONICI TOMUS XIX ERLUSTRANS FATA CODIFICATIONIS ORIENTALIS

PREŠOV, 1936, s. 447

Uvedené dielo je v latinčine. Obsahuje šesť bodov:

Úvod pre čitateľa.

Návrhy D. Cyrila Korolevského ku kodifikácii právnych noriem.

Iný návrh od toho istého autora.

List Východnej kongregácie ku kánonom 1552 - 2194.

Schéma kánonov 1552 - 2194 od delegátov.

Relácia k Schéme X. od M. Russnáka.

Z uvedených bodov vlastnou prácou autora je bod č. 6. Autor ho nazval *Relatio de Schemata X. dei Canonii 1552 - 2194. De processibus*.

Je rozdelený, ako je obvyklé u autora, na:

I.) Všeobecné poznámky.

II.) Špeciálne poznámky k návrhu kánonov.

V druhej časti uvádza postupne svoje poznámky k citovaným kánonom, prípadne aj zmenu znenia jednotlivých kánonov.

CORPUS IURIS CANONICI, VOLUMEN XV., FRAGOPOLI, 1936, s. 224

Ako predchádzajúce diela, aj toto dielo je v latinčine. Obsahuje šesť bodov:

XI. návrh Rímskej komisie.

XII. návrh Rímskej komisie.

List Východnej Kongregácie k schéme XI.

Relácia o schéme XI. od M. Russnáka.

List Východnej Kongregácie k schéme XII.

Relácia o Schéme XI. od M. Russnáka.

Z uvedených bodov štvrtý a šiesty bod je vlastnou prácou autora. Na rozdiel od predchádzajúceho obvyklého zadelenia svoje poznatky adresuje priamo predsedajúcemu kardinálovi. V prvej relácii k Schéme XI. ku kánonom 2214 - 2414. V druhej relácii sa vyjadruje k Schéme XII. ku kánonom 292a - 292h.

IUS MATRIMONIALE SEU DISCIPLINA SACRAMENTI MATRIMONII PRO ECCLESIA ORIENTALI FRAGOPOLI, 1949, s. 192

Na základe Crebrae Allatae Sunt pápeža Pia XII., platného od 2. mája 1949, dostal autor od eparchiálneho archijereja podnet, aby vypracoval projekt uvedenia tohto právneho poriadku do života. Zároveň dostal za úlohu zodpovedať niekoľko nejasností v nových právnych normách. Uvedené požiadavky určili aj zostavu diela. Právnické texty sú v latinčine a odpovede v rusínštine.

Schéma diela:

Krátky úvod.

Hlava I.

Body na zodpovedanie:

§ 1. Určenie materiálu.

§ 2. Špeciálne dokumenty.

§ 3. Konštitúcia pápeža Pavla III. Altitudo z 1. júna 1537.

§ 4. Konštitúcia pápeža Pia V. Romani Pontificis z 2. augusta 1571.

§ 5. Konštitúcia pápeža Gregora XIII. Populis z 25. januára 1585.

Hlava II.

Motu proprio pápeža Pia XII. Crebrae Allatae Sunt z 22. 2. 1949.

§ 6. Kánony 1 - 13. Paralelne s nimi sú citované kánony latinského kódexu na porovnanie a lepšie pochopenie.

§ 7. Dekrét pápeža Pia XII.

Vlastný projekt na uvedenie do života.

List biskupovi P. Gojdičovi.

List sv. Otcovi.

Osobitný výklad kánona 68.

Pastoračné poslanstvo kňazom.

EGYHÁZJOG, EPERJES, 1915, s. 907

Rozsiahle právnické dielo vzniklo dva roky pred uvedením CIC do platnosti v Cirkvi. Dielo je napísané v maďarčine. Má na zreteli aspekty nutné pre katolíkov byzantského obradu. Autor dostáva aj návrh na zmenu názvu: „*Cirkevné právo so zvláštnym zreteľom na gréckokatolícku cirkev.*“ Zmenu názvu navrhol Dr. František Hanuy, profesor a dekan budapeštianskej teologickej fakulty. Kladne sa vyjadruje aj Dr. István Szémán, ktorý dostal dielo na posúdenie od prešovského biskupa Dr. Nováka.

V I. zväzku sú paragrafy 1- 45. V II. zväzku sú paragrafy 46 -139. V III. zväzku sú paragrafy 140 - 250.

Pojednanie zahŕňa v sebe všeobecný prehľad na cirkevné zákonodarstvo, jeho historický vývoj podľa etáp, zbierky právnických prameňov, špecifiká svetského a cirkevného práva a ich vzájomný vzťah, vnútorné a vonkajšie vzťahy v Cirkvi.

Vnútorň život Cirkvi autor zadelil do piatich častí:

Vstup do Cirkvi § 72 – 75.

Vnútorň život Cirkvi § 76 -139 /§ 139 dvakrát s iným názvom/.

Rozširovanie vnútorného života Cirkvi § 140 -193.

Riadenie vnútorného života Cirkvi § 194 - 235.

Vonkajšie pomôcky vnútorného života Cirkvi § 236 - 250.

V závere 3. zväzkuje abecedný zoznam pojmov z diela.

SÚHRN PRÁVNICKÉHO DIELA

Práce s cirkevnou právnickou tematikou môžeme zadeliť do troch skupín.

Prvú skupinu tvoria práce v súvislosti s novým kódexom CIC 1917 pre latinskú Cirkev.

Práce prvej skupiny berú do úvahy vzťah kódexu aj k Východnej katolíckej Cirkvi. Patria tu práce: 34/85, 41/92, 42/93, 43/94, 44/95, 51/135, 52/136, 53/137.

Druhú skupinu tvorí šesť zväzkov doslovného prepisu CIC 1917 od 35/86 do 40/91.

Tretiu skupinu tvoria práce k navrhovaným kánonom pre Východnú katolícku Cirkev v piatich zväzkoch od 45/96 až po 49/100. K tretej skupine patrí aj č. 50/101- plán na uvedenie *Crebrae allatae sunt* do života v prešovskom biskupstve.

Všetky práce, či už vzájomný vzťah dvoch právnych systémov alebo relácie ku kánonom pre Východnú katolícku Cirkev prispeli k vycibreniu právnych noriem, ktoré dnes sú platné

pre Latinskú Cirkev od 27. novembra 1983 a pre Východné katolícke cirkvi od 1. októbra 1991.

RESUME

The author of the works about moral theology tried mainly to strengthen the Divine truths in the hearts of the people at the time. They are based on the never changing principles of the Ten Commandments, which stay obligatory in spite of the negative experience of the people from the war. With his legal works the author contributed considerably to more precise definitions of legal terms. Many of his suggestions passes into the after-Council legal regulations for the Latin and Byzantine rites.